

TEDENSKA SRIJKA

PRILOGA

DOMOVINI

Leto III.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1927

Stev. 46

Prijateljska pogodba med Francijo in našo državo

Po končani strašni svetovni vojni je pričela nekaka nova svetovna doba. V pričetku te dobe je pač vsaka država gledala, da izkoristi ugodno priliko v svoj dobrobit. Zmagovalci so skušali pridobiti kolikor mogoče zemlje, posebno takih krajev, kjer bi imeli ugoden gospodarski položaj in pa dobre meje, ki bi jim služile v obrambi v poznejših vojnah. Premaganci so zopet gledali na to, da v kolikor že mogoče malo izgube. In tako je kljub prizadevanju velikega Amerikanca Wilsona, ki je predlagal samoodločbo narodov ostalo, odnosno je nastalo mnogo pogršk, katere popraviti tudi Društvo narodov ni v stanju. Za zagotovitev trajnejšega miru odnosno za večjo odpornost v gospodarskem in vojaškem stališču so začele države sklepati medsebojno prijateljske pogodbe. Prva taka pogodba naše države je bila sklenjena s Češkoslovaško in Rumunijo, zove se »Mala antanta«.

Ta ima v prvi vrsti namen preprečiti povratek Habsburžanov na avstrijski prestol. Nadalje imamo še več go-podarskih pogodb, v pretečenem tednu pa je bila sklenjena zelo važna prijateljska pogodba med Francijo in našo državo in sicer z naslednjim besedilom:

Čl. 1. Francija in kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev se obvezujeta, da ne bosta ne z ene ne z druge strani izvršili nikakoga napada ali invazije in da ne bosta niti z ene niti z druge strani v nobenem slučaju pripustili vojne.

Ta dogovorjena točka ne stopi v veljavo, ako se

1. uporabi pravica nujne obrambe, t. j. odpor proti nasilni kršitvi obveznosti, ki je označena v prvi alineji tega člena.

2. Pri akciji, storjeni v smislu čl. 16. pakta Društva narodov.

3. Pri akciji storjeni po sklepu skupščine ali sveta Društva narodov v smislu čl. 15., alineja 7. pakta Društva narodov, ako je v tem zadnjem primeru ta akcija naperjena proti državi, ki je prva izvršila napad.

Čl. 2. Ozirajoč se na skupno obveznosti v prvem členu tega dogovora, se Francija in kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev obvezujeta, da bosta mirnim putem rešili vsa vprašanja katerega-koli značaja in ki ne bi mogla biti rešena rednim diplomatskim putem, in sicer na sledeči način: Vsa vprašanja, pri katerih bi pogodbeni državi ena drugi osporavali kako pravico, bodo predložena sodnikom, čijih sklepom se morata pogodbeni državi pokoriti: vsa druga vprašanja bodo predložena komisiji za pomirjenje. Ako obe stranki ne bi sprejeli rešitve te komisije, bo to vprašanje predloženo svetu Društva narodov, ki bi se sklical v smislu čl. 15. pakta Društva narodov.

Podrobnosti te metode mirnega reševanja bodo predmet posebne konvencije, ki se podpiše današnji dan.

Čl. 3. Vlada francoske republike in vlada kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev se obvezujeta, da bosta skupno proučili — z rezervo eventualnih rešitev skupščine ali sveta Društva narodov vprašanja, ki bi mogla spraviti v nevarnost zunanjo varnost Francije ali kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali ki bi kršila stanje določeno po pogodbah, ki sta jih podpisali obe državi.

Čl. 4. Ako bi bili kljub iskrenim miroljubnim težnjam francoske in srbsko-hrvatsko-slovenske vlade Francija in kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev brez izzivanja z njune strani napadeni, bi se imenovali vladi takoj brez kakega roka posvetovali o akciji, katero bi morala podvzeti ena in druga v okvirju pakta Društva narodov, in sicer v svrhu obrambe njunih zakonitih nacionalnih interesov in za ohranitev stanja, določenega po dogovorih, ki sta jih ti dve državi podpisali.

Čl. 5. Visoki pogodbenici se dogovorita, da se bosta v primeru izpremembe ali poizkusa, da se izpremeni politični položaj evropskih držav, posvetovali in — z rezervo sklepov, ki bi jih v tem primeru storil svet ali skupščina Društva narodov — da se bosta sporazumeli o postopanju, katerega bo vsaka od njih zavzela v sličnem primeru.

Čl. 6. Visoki pogodbenici izjavljata, da se ničesar v tej pogodbi ne sme in ne more tolmačiti na način, ki bi bil v nasprotju z odredbami dogovorov, ki so v veljavi in ki sta jih Francija in kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev podpisali, in ki se tičejo njune politike v Evropi. Pogodbenici se obvezujeta, da bosta izmenjali svoje naziranje glede vprašanj, ki se tičejo evropske politike, da bi združili svoje miroljubne napore in da bosta v to svrhu obvestili druga drugo o sporazumih, ki bi jih sklenili z drugimi državami o istih zadevah, a da bosta imeli vedno isti cilj, da se ohrani mir.

Čl. 7. Ničesar v tem dogovoru se ne more tolmačiti ali izpremeniti na tak način, da bi kršilo pravice in obveznosti visokih pogodbenic v zvezi s paktom Društva narodov.

Čl. 8. Ta pogodba bo predložena v svrhu registracije Društvu narodov, in sicer v smislu člena 18. pakta o Društvu narodov.

Čl. 9. Ta pogodba bo ratificirana in ratifikacije se bodo izmenjale v Parizu čimprej.

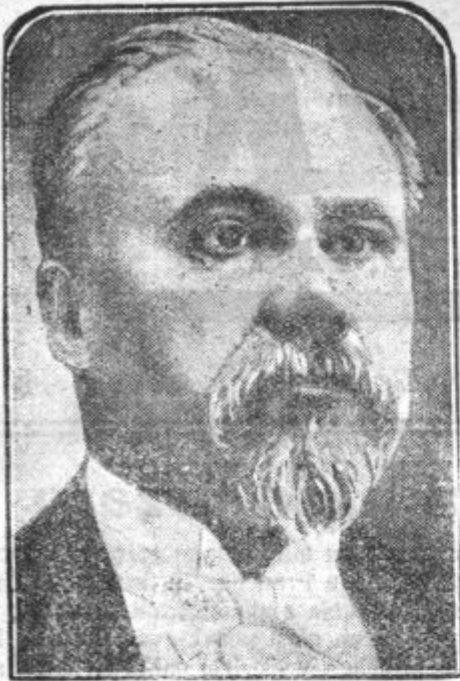
Stopila bo v veljavo, ko bodo ratifikacije izmenjane, ter ostane v veljavi za dobo desetih let; z notifikacijo se bo mogla po dovršenem devetem letu obnoviti.

Kakor vidimo, je pogodba zelo važna za obe državi. Podpisana je bila v petek 11. novembra v Parizu od francoskega zunanjega ministra gospoda Brianda in pa našega gospoda Marinkoviča. V zvezi s podpisom so bile prirejene velike svečanosti od francoske in jugoslovenske strani. Prav zanimivo je, kaj vse pišejo o tej pogodbi razni svetovni časopisi.

Najmanj zadovoljni so seveda Italijani, kateri so na vsak način hoteli nas osvojiti in nas celo ponižati pred vsemi drugimi narodi. Sedaj, ko svet uvidi, da je na naši strani tudi velika, močna Francija, najbrže nikdo več ne bo hotel verjeti italijanskim škodoželjnim spletkam.

Zavezniška pogodba med Francijo in našo državo je potrdilo zvestega prijateljstva francoskega in jugoslovenskega naroda, ki je vzklikalo v težki svetovni borbi na solunski fronti. Ta pogodba pa je tudi nova garancija mirnega razvoja naše države in nova stopnica na poti k večnemu miru med vsemi narodi.

Francoski ministrski predsednik Poincare

Prezident francoske republike Doumergo

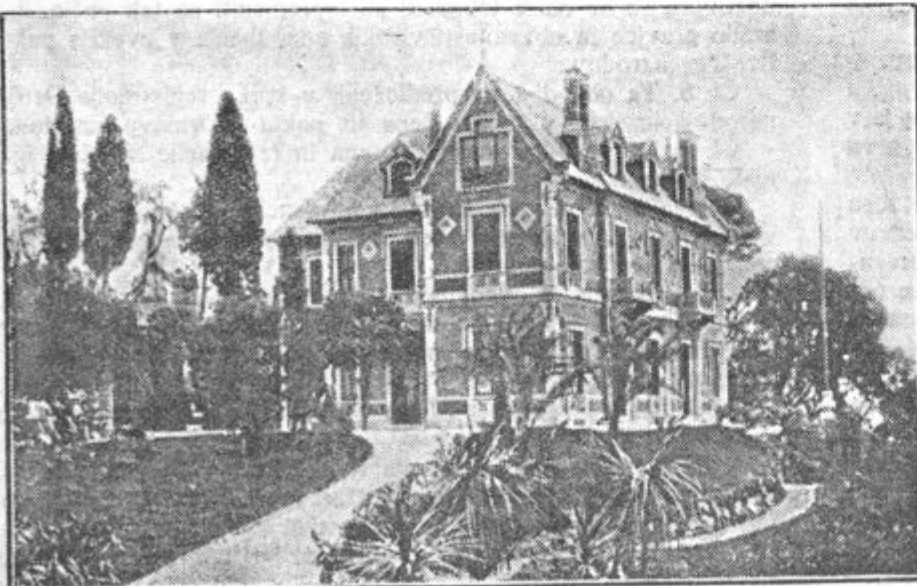
Dard, francoski poslanik v Beogradu

Fran Levstik, slavni pesnik, jezikoslovec in pisatelj, je bil rojen pod slamnato streho v Retju pri Velikih Laščah na Dolenjskem, umrl je pa pred 40 leti v Ljubljani

Hotel Imperial, kjer so zastopniki naše države stanovali v Rapallu

Vila Spinola v Rapallu, kjer so bila pred sedmimi leti pogajanja med Jugoslavijo in Lahi in smo bili prisiljeni priznati sedanje nepravilne meje in svoje rojake brezumni sosedu izročiti na milost in nemilost

Martin Ogorevc, veleposestnik in bivši trgovec v Konjicah ter po vsej Spodnji Štajerski spoštovani rodoljub, je praznoval pri najboljšem zdravju 85letnico

Baldika Šter, vzorna Sokolica v Murški Soboti, je preminula v najlepši dobi 17 let

Desno:

Odbor Prostovoljnega gasilnega društva v Ljutomeru s svojim delavnim načelnikom Kuharičem(×)

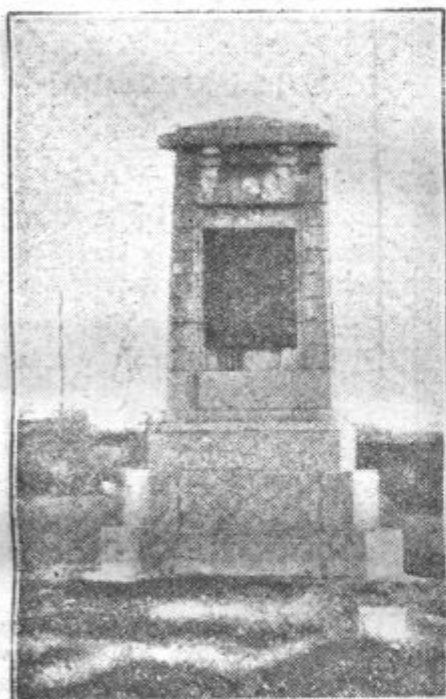
Desno:

Gasilska slavnost ob blagoslovitvi nove motorne brizgalne na glavnem trgu v Ljutomeru

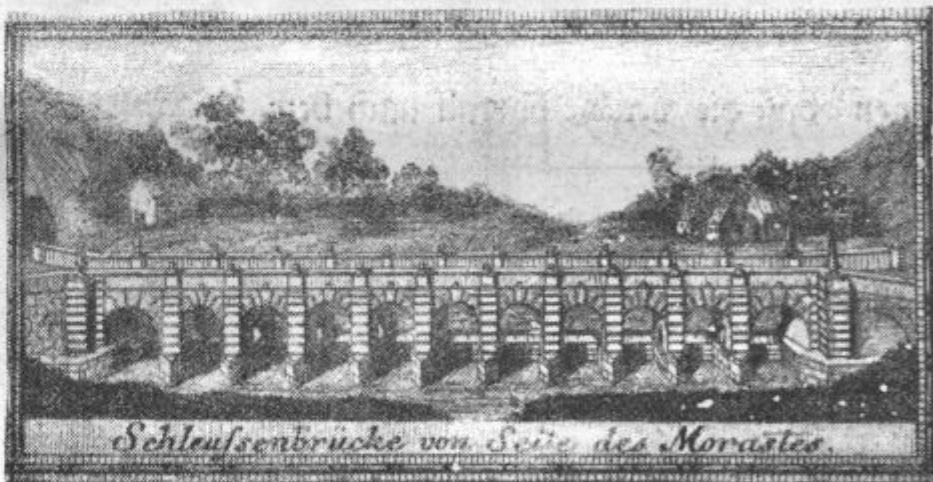

Desno:

Prvotni most čez Gruberjev kanal v Ljubljani, ki se po njem odteka večji del Ljubljanice in zato ne zaostaja več na Barju. Šele ko je bil izkopen ta kanal, so lahko začeli misliti na osuševanje Barja, ki je bilo prej veliko močvirje brez poti in cest.

Spomenik v Ljubljani ob Izanski cesti, ki so jo zgradili pred sto leti čez Barje, kjer do tedaj ni bilo še niti vasi, niti polja in travnikov. Ko je bila ta cesta narejena, so kmalu Barje osušili in ga začeli obdelovati. Izanci imajo po tej cesti polovico krajšo pot v Ljubljano, kakor so jo prej imeli.

Levo:

Umor v Ppdlipovcu pri Izlakah: Umorjeni Dolinar v mlaki krvi, kakor so ga našli ljudje

Desno:

Veuča-šaft s strojnico in šaftovim stolpom iz premo govnika v Krme-lju pri Sentjanžu na Dolenjskem, kjer je zasulo tri rudarje

Vodnikova pratika za 1928. l. bo letos razveselila s svojo zanimivo vsebino in najrazličnejših strok in z množico slik vsakega člana Vodnikove družbe.

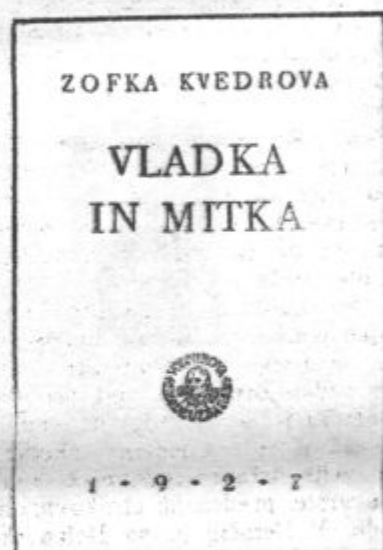
«Mlinar in njegova hči» na sokoiskem odru v Zagorju ob Savi

(Hiša v Strugi) je druga letošnja leposlovna knjiga »Vodnikov družbe«. Nadarjeni pripovednik France Bevk vodi čitatelja v goriške gore, kjer povodnji odnašajo rodovitno prst in kjer sekire pojo starim gozdovom. Dva rodova nam slika pisatelj: starega, ki se oklepa svoje grude in mladega, ki se druži s tujimi gospodarji goriške zemlje.

Franja Koširjeva s Tacna pod Šmarno goro se je odlikovala kot zavedna govornica v dobi našega narodnega probujenja. Na njo je Fran Levstik spesnil svoje najlepše ljubavne pesmi

(Vladka in Mitka) je prekrasna knjiga Vodnikove družbe, ki v njej pokojna pisateljica Zofka Kvedrova opisuje svoje otroke, da materinske ljubezni nikdo lepše opisati ne more. Knjiga je tako lepa, da so jo Čehi prevedli na svoj jezik. Knjiga bo ganila stotisoče src naših žena in deklet

«Mlinar in njegova hči» na odru Sokolskega društva za Loško dolino v Starem trgu pri Rakeku

(Vodniki preroki) je druga knjiga, ki jo je letos razposlala Vodnikova družba. V njej najdete vse slavne može našega naroda v podobi in besedi, slike njihovih rojstnih hiš in krajev, ki so po ogromni večini na deželi. Iz te knjige naj naš kmet spozna, da so ravno kmetiški sinovi povzdignili naš narod med najbolj izobražene narode na svetu

